

*Jornada d'Experiències i Necessitats en Participació Ciutadana en Salut.
Organitza: Centre d'Anàlisi i Programes sanitaris (CAPS) 22 de maig 2009.*

1. NOM DE L'ACTIVITAT O PROGRAMA: Salut als Barris: acció comunitària a Barcelona

2. GRUP DE POBLACIÓ A QUI VA DIRIGIT: barris que són beneficiaris de la Llei de Barris.

3.ÉS INICIATIVA DE: a Catalunya és una iniciativa del departament de Salut, i a Barcelona de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, el Consorci Sanitari de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona.

4.RESUM

L'**objectiu** de Salut als Barris és promoure que en els barris beneficiaris de la Llei de Barris hagi components per reduir les desigualtats socials en salut.

Accions: Es planteja com un procés participatiu en el barri corresponent, en el que es desenvolupen 4 fases, les quals requereixen un temps mig de: 1) Establiment d'aliances (1 mes), 2) valoració de necessitats en salut que siguin abordables des de l'acció comunitària (3-6 mesos), 3) Planificació i implementació d'intervencions (6-8 mesos), i 4) Definició del pla d'avaluació (inclòs en la fase 3).

Es cerca la participació en tot el procés dels següents agents comunitaris: treballadors/res dels àmbits de salut i atenció social, entitats que treballin pel barri (AAVV, plans de desenvolupament comunitari, etc.) i veïns i veïnes del barri. També es vol comptar amb la participació de l'àmbit educatiu i del lleure.

Materials i mètodes

Es configura un grup motor que dirigeix, realitza i lidera tot el procés, aquest està format generalment per: ASPB, CSB, districte, EAP, serveis socials i pla de desenvolupament comunitari.

La valoració de necessitats inclou l'anàlisi de la informació quantitativa disponible i la recollida qualitativa d'informació mitjançant la realització d'entrevistes a persones clau del barri, de grups nominals (un a professionals de l'àmbit de la salut, altre a professionals de l'àmbit socio-educatiu i altra a entitats) i grups de discussió amb veïns i veïnes. Amb tota la informació es fa un document sobre l'anàlisi de la situació de salut al barri, amb un llistat de necessitats abordables des de l'acció comunitària. Aquest llistat es prioritza en una jornada participativa. Posteriorment, en base als recursos existents i al coneixement sobre l'evidència de l'efectivitat d'intervencions, es seleccionen les intervencions per l'abordatge dels problemes prioritaris. Es dissenyen els instrument d'avaluació de les intervencions. Un dels criteris bàsics que es segueix en la tria de les intervencions és la seva sostenibilitat.

En el moment actual s'està en la fase 3 i 4 als barris de Poble Sec i de Roquetes, iniciats al voltant del mes de gener de 2008, i en la fase 2 en els barris de "Ciutat Meriana-TorreBaró-Vallbona" i "Santa Caterina-Sant Pere i la Ribera", iniciats en el mes de març de 2009.

L'**avaluació** de Salut als Barris contempla diferents àrees: 1) el compliment de fases i calendari, 2) l'avaluació de components i de procés, valorant els següents aspectes: a) planificació basada en evidència, b) realització de proves pilots i pretest de materials, c) activitats realitzades sobre les planificades, d) cobertura assolida respecte a la prevista, i e) satisfacció dels usuaris. 3) Avaluació de resultats: pre i post en el cas d'intervencions noves, i 5) Avaluació d'impacte: es valorarà la utilització de l'enquesta de salut de Barcelona com a instrument que faciliti avaluar l'impacte.

AUTORIA: Fins a l'actualitat, les persones que fan possible que Salut als Barris es desenvolupi a Barcelona són les següents:

ASPB: Lucia Artazcoz, Carme Borrell, Ferran Daban, Elia Díez, M Angeles Fernández, Carmen Fuertes, Anna Garcia-Altés, Maite González, Davide Malmusi, Joana Morrison, Maribel Pasarín, Catherine Pérez, Gloria Pérez, Montse Petit, Maica Rodríguez-Sanz.

CSB: Xavier Altimiras, Jordi Armengol, Carles Benet, Sofia Ferré, Carmen González, Alfonso Pozuelo, Ignasi Ruano, Xavier Sintès

Districte de Sants-Montjuïc: Montse López, Sebastián López, Marisa Parés, Clara Pradas.

Districte de Nou Barris: Elizabeth Gaspar, Esther Utrilla.

Districte de Ciutat Vella: Joan Manel Homdedeu.

Equip d'Atenció Primària de Poble Sec. CAP Les Hortes: Xavier Cortés, Lourdes García, Susana Núñez, Araceli Rius. CAP Manso: Angelines Duesca, Angela Viaplana.

Equip d'Atenció Primària de Roquetes: Xavier Blancafort, Emma Carné, Maite del Amo, Dolors Filló, Glòria Muniente, Alexis Tena

Equip d'Atenció Primària de Ciutat Meridiana: Raquel Royo, Marta Buqué, Eva Arias, Anna Roig.

Equip d'Atenció Primària de Casc Antic: Montserrat Alegret, Mª Rosa Anglès

Pla Comunitari de Poble Sec: Sira Bernaus, Noelia Sotus

Pla Comunitari de Roquetes: Marta Celdrán, Mafalda Esteves, Ruben David Fernández, Felipe Herrera.

Plà Integral Casc Antic: Marta Domenech.

Centre de Serveis Socials de Casc Antic: Mariona Buxade.

Centre de Serveis Socials de Ciutat Meridiana: Esperança Borrull.

AAVV de Roquetes: Marcela Iturriaga

Grup de fibromialgia de Roquetes: Esther Ruiz

Fundació Hospital Sant Pere Claver: David Clusa

Grups de treball de Salut als Barris a Poble Sec, Roquetes, Ciutat Meridiana-Torre Baró-Vallvona i Santa Caterina-Sant Pere-La Ribera.

Dades de la persona de contacte: Nom i cognoms Maribel Pasarín Rua
e.mail mpassarin@aspb.cat